

**Polska Akademia Nauk
Instytut Genetyki
i Hodowli Zwierząt PAN
Jastrzębiec, ul. Postępu 1,
05-552 Wólka Kosowska**

zatrudni

zootechnika na fermie krów mlecznych

Wymagania:

- ◆ wykształcenie wyższe, zootechniczne lub rolnicze;
- ◆ podstawy obsługi komputera w środowisku Windows;
- ◆ gotowość do pracy w godzinach wieczornych oraz w dni wolne; prawo jazdy.

Dodatkowymi atutami będą:

- ◆ doświadczenie na podobnym stanowisku;
- ◆ znajomość języka angielskiego;
- ◆ umiejętność posługiwania się programami pakietu Microsoft Office.

Oferujemy:

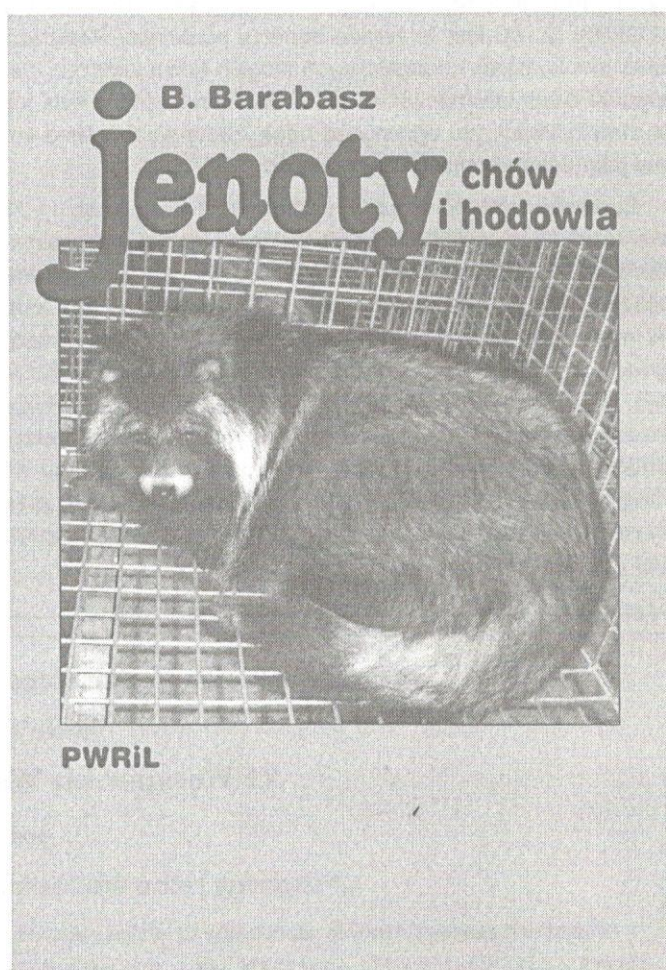
- ◆ możliwość rozwoju zawodowego i kształcenia;
- ◆ interesującą pracę (stado eksperymentalne);
- ◆ konkurencyjne płace;
- ◆ mieszkanie funkcyjne.

List motywacyjny, CV i kopie dokumentów potwierdzających kwalifikacje i doświadczenie zawodowe prosimy przesłać na podany wyżej adres. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem (022) 756-17-11 do 16, wew. 262.

Nowe książki

W końcu maja br. ukazała się na polskim rynku pierwsza książka z zakresu chowu i hodowli jenotów. Termin ten zbiega się ze skromnym jubileuszem 50-lecia pojawienia się w naszym kraju pierwszych dzikich jenotów, które przeszły „nielegalnie” przez zieloną granicę. Minęło też 27 lat od czasu, gdy oficjalnie zakupiono i sprowadzono większą partię tych zwierząt z Finlandii, i rozpoczęto ich hodowlę klatkową. Od 1980 roku obserwuje się wzrost zainteresowania hodowlą tego gatunku i jego problemami, stał się on także obiektem badań naukowych. Wreszcie doczekał się też opracowania książkowego. Książka pt. „Jenoty, chów i hodowla” została wydana przez PWRiL w Warszawie.

W rozdziale I dosyć szczegółowo opisano proces przenoszenia dzikich jenotów z ich naturalnych siedlisk w Azji Wschodniej (Korea, Chiny, Japonia) do europejskiej części Rosji. W latach 30. XX wieku Rosjanie rozpoczęli hodowlę klatkową jenotów, jednak bez większego powodzenia. W obliczu zbliżającej się wojny wypuszczono zwierzęta na wolność, a te rozeszły się po lasach, głównie w kierunku północno-zachodnim. W niedługim czasie pojawiły się w Finlandii i w krajach nadbałtyckich, w Estonii, na Litwie oraz na naszych Mazurach. Do dzisiaj jenoty są u nas dobrze zadomowione. Uznawane są za zwierzęta łowne, na które wolno polować przez cały rok. Krajowa hodowla jenotów nie powstała jednak na bazie zwierząt odławianych w lasach. Pierwsze zwierzęta hodowlane zakupiono w Finlandii w grudniu 1979 roku i import ten jest kontynuowany do chwili obecnej. Pomimo że hodowla ta nie rozwinęła się nigdy do jakichś imponujących rozmiarów, stanowi odrębną gałąź hodowli zwierząt futerkowych, dostarczając oryginalnych skór o długich i gęstych włosach. Koniunktura na te skóry czasami się zmienia, jednak w ostatnim okresie jest szczególnie korzystna. W ubiegłym roku na Aukcji FFS w Helsinkach oferowano łącznie 87 375 skór; sprzedano wszystkie, uzyskując średnią cenę

109,2 euro/szt. W poszczególnych terminach aukcji ceny kształtowały się następująco:

- marzec – 119,4 euro, oferowano 37 549 skór;
- czerwiec – 91,2 euro, oferowano 26 388 skór;
- wrzesień – 109,9 euro, oferowano 2973 skóry;
- grudzień – 113,6 euro, oferowano 20 465 skór.

Na wysoką cenę skór jenocich wpływa m.in. fakt, że są one sprzedawane przez Dom Aukcyjny FFS pod znakiem handlowym SAGA, który oprócz wysokiej jakości gwarantuje również, że zwierzęta hodowane są w dobrych warunkach. Marka handlowa helsińskiego Domu Aukcyjnego wzmacnia pozycję jenotów kolekcji SAGA w porównaniu do jenotów chińskich, których nie chcą kupować słynne domy mody.

Rozdział II poświęcono charakterystyce gatunku. Przedstawiono jego biologię, ważną ze względu na niektóre specyficzne właściwości, a mianowicie olbrzymią zdolność do adaptacji w różnych warunkach środowiskowych, wszytkożerność, monoestryczność czy zapadanie w lekki sen zimowy i związany z tym metabolizm. Wiele miejsca przeznaczono na opisanie, określonych w różnych pracach naukowych, wskaźników fizjologicznych, które mogą być przydatne w diagnozowaniu stanu zdrowia tego zwierzęcia lub do dalszych naukowych badań nad tym trochę poznanym, ale wciąż tajemniczym zwierzęciem.

Za szczególnie istotne i mogące mieć w najbliższym czasie duże konsekwencje uznać należy informacje dotyczące behawioru jenotów. Prac z tego zakresu nie ma zbyt wiele, choć zaznacza się w tym dorobku i nasz krajowy udział. Już w 1985 roku Marian Brzozowski i Tadeusz Kaleta z SGGW opublikowali pracę dotyczącą aktywności jenotów hodowlanych, w 2003 roku Dominika Fortuńska z AR w Krakowie ukończyła pracę doktorską na temat „Temperament jenotów a wyniki produkcyjne”, a także opublikowała kilka opracowań z tego zakresu. W Finlandii liczne badania dotyczące behawioru i dobrostanu jenotów prowadzone były przez zespół naukowców z Uniwersytetu w Kuopio w latach 1987-1991. Badania te są ważne i winny być kontynuowane, gdyż w przyszłości właśnie one mogą zadecydować o losach hodowli tego gatunku. W najbliższym czasie w Parlamencie Europejskim będzie dyskutowany zakaz wykorzystania skór psów i kotów dla celów futrzarskich. Jenot, którego angielska nazwa brzmi raccoon dog, może być automatycznie objęty tym zakazem. Z tego powodu EFBA sugeruje, aby używać nowej nazwy – finn raccoon. W języku polskim tych niuansów nie ma, aczkolwiek nową nazwę możemy przyjąć, gdyż prawie wszystkie nasze jenoty pochodzą z Finlandii.

Rozdział III poświęcono urządzeniu fermy, a więc najlepszej jej lokalizacji, zabudowaniom gospodarczym i fermowym, w tym także klatkom wolnostojącym dla stada podstawowego oraz pawilonom z klatkami do odchovu młodzieży. Omówiono także niezbędne warunki zoohigieniczne na fermie, konieczność składowania odchodów stałych, a także znaczenie wody na fermie i sposób odprowadzania ścieków.

W kolejnym rozdziale omówiono budowę skóry i okrywy włosowej, która u jenotów jest długa, gęsta i puszysta. Jej umaszczenie wykazuje wiele odcieni, od ciemnoszarego i prawie czarnego aż do jasnopopielatego oraz od ciemnobrązowego do rudego. Na skórze jenota włosy rozmieszczone są grupowo – kępkami, a ich gęstość waha się, w zależności od partii ciała, od 17 do 25 tys./cm². Szczegółowo omówiono charakterystyczne cechy okrywy włosowej (m.in. barwę, połysk, gęstość, wysokość, miękkość, sprężystość) oraz jej sezonowe i wzrostowe zmiany.

Rozdział V dotyczy użytkowania futrzarskiego. Na jakość skór jenocich wpływają liczne czynniki genetyczne i środowisko-

we, zwłaszcza warunki chowu i żywienia. Duże znaczenie ma także wybór odpowiedniego terminu i sposobu uboju, technologia skórowania i wstępnej obróbki skór, także ich suszenie i przechowywanie. Efekt końcowy oceniany jest przez brokery w Domach Aukcyjnych (w Helsinkach lub w Kopenhadze), którzy przeznaczone do sprzedaży skóry lotują w jednakowe grupy – im lepsze skóry w locie, tym wyższa jego cena.

Dalsze rozdziały poświęcono pracy hodowlanej na fermie, prowadzeniu dokumentacji hodowlanej i oceny pokroju, także racjonalnemu żywieniu i rozrodowi. Specyfiką żywienia tego gatunku jest okres letnio-jesienno, kiedy jenoty zjadają duże ilości paszy, gromadząc pod skórą zapasy tłuszczu na okres zimowy. W tym okresie w dawkach dla jenotów, uznawanych za zwierzęta mięsożerne, można nawet 50-55% zapotrzebowania na białko pokryć białkiem pochodzenia roślinnego. W okresie zimy jenoty zapadają w lekki sen zimowy, tzw. letarg, i wtedy z reguły nie pobierają paszy. W tym czasie wskazane jest żywienie restrykcyjne (ograniczone), względnie głodzenie (zmuszające do wykorzystania nagromadzonych rezerw). W okresie zbliżającego się rozrodu (styczeń-luty), w zależności od stopnia jesienno utuczenia, jenoty należy odchudzić nawet o 25-30%. Odchudzanie jest konieczne, gdyż doprowadza zwierzęta do właściwej kondycji rozplodowej, niezbędnej zarówno samcom, jak i samicom już w końcu stycznia.

Pod względem rozrodu jenoty zalicza się do zwierząt monoestrycznych, a więc takich, u których samica tylko jeden raz w roku wykazuje gotowość do pokrycia; z reguły okres ten przypada w terminie od końca stycznia do połowy marca. Ciąża u jenotów trwa 61 dni, po czym rodzi się około 5-8 szczeniąt, a czasem więcej. Przez okres 6 tygodni młode odchowywane są przy matce. Okres laktacji u samicy trwa zaledwie 26-30 dni, następnie młode stopniowo przechodzą na pokarm stały i szybko rosną. Szczenięta przy urodzeniu mają masę ciała około 100 g, a przy odsadzeniu (wiek 1,5 miesiąca) około 3800 g; następnie: w wieku 2,5 miesiąca – 5700 g, w wieku 3,5 miesięcy – 8070 g, a w okresie ubojów na skóry mogą osiągać masę ciała nawet 15-20 kg. Jesienną dojrzałość do uboju osiągają w końcu listopada, względnie na początku grudnia. Wskazane jest, aby na ten okres przypadła też ich maksymalna masa ciała, gdyż obserwuje się dużą zależność między masą ciała a wielkością skóry, a właśnie wielkość skóry w największym stopniu wpływa na jej cenę.

Ostatni rozdział książki poświęcony jest profilaktyce i ochronie zdrowia zwierząt na fermie. Podano też najczęściej występujące u tego gatunku choroby wirusowe i bakteryjne, skórne, inwazyjne i niezakaźne. Hodowca powinien dbać o swoje zwierzęta, zapewniać im odpowiednie warunki środowiskowe, żywieniowe, troszczyć się o nie w okresie rozrodu, powinien też umieć rozpoznać czy zwierzę jest zdrowe, czy nie.

Jako autor tej pierwszej w kraju książki o chowie i hodowli jenotów mam nadzieję, że przyczyni się ona do lepszego poznania tego gatunku i zwiększy zainteresowanie jego hodowlą.

Książkę można zamówić w PWRiL, ul. Malownicza 14, 02-272 Warszawa; tel. 0-22 868-42-29; e-mail: pwril@wp.pl

Bogusław Barabasz